

СЛОБОДЯН ТЕТЯНА, здобувач вищої освіти
Науковий керівник – **ДУБІНІНА МАРИНА**, д.е.н., професор,
завідувач кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОБЛІКУ: ВПЛИВ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА АУДИТ

Цифрова трансформація кардинально змінює фінансові системи у всьому світі, зокрема, впливаючи на облік та аудит. Використання новітніх технологій, таких як штучний інтелект (ШІ), Big Data, блокчейн та автоматизація, відкриває нові можливості для підвищення ефективності, точності й прозорості в аудиті. Цифрові інновації перетворюють традиційні методи ведення обліку, покращують процеси аналізу даних та змінюють роль аудиторів у майбутньому.

Впровадження цифрових технологій докорінно трансформує професійну діяльність бухгалтерів, відкриваючи нові перспективи не лише у виконанні рутинних завдань, але й у наданні стратегічних рекомендацій керівництву. Автоматизація дозволяє швидше та точніше виконувати завдання, а також складати фінансові звіти [1].

Цифровізація є процесом зміни окремих елементів облікової комунікації, що передуює трансформації облікової системи в цілому. Це включає інтеграцію різних цифрових інструментів і програм для підвищення ефективності [1].

До основних переваг цифрової трансформації бухгалтерського обліку та аудиту можна виділити наступні [2]:

- ефективність: автоматизація рутинних процесів, скорочення часу на обробку даних та підготовку звітності. Це підвищує продуктивність бухгалтерського підрозділу та дозволяє оперативніше отримувати необхідну інформацію.

- точність: зменшення ризиків помилок, пов'язаних із ручним введенням даних. Автоматизація забезпечує більш точний і надійний облік фінансових операцій та підготовку звітності.

- доступність: цифрові системи бухгалтерського обліку доступні віддалено, що дозволяє працювати онлайн і сприяє легкому обміну даними між різними підрозділами та зацікавленими сторонами.

- аналітика та звітність: розширення можливостей аналізу фінансових даних і створення детальних звітів. Вони дозволяють отримувати цінні дані про фінансовий стан компанії, виявляти ключові тенденції і приймати обґрунтовані рішення на основі глибокого аналізу.

- зниження витрат: впровадження цифрових рішень сприяє зменшенню витрат на бухгалтерські послуги та аудит. Автоматизація рутинних завдань дозволяє спрямовувати ресурси на вирішення важливіших питань.

Проте поряд із перевагами існують і недоліки цифровізації обліку та аудиту:

- високі початкові витрати: впровадження сучасних цифрових систем потребує значних інвестицій.

- кіберзагрози: використання цифрових систем підвищує ризик кібератак, що ставить під загрозу безпеку даних.
- залежність від технологій: надмірна автоматизація може спричинити проблеми при збоях у роботі техніки або програм.
- складність адаптації персоналу: необхідність навчання працівників новим технологіям може вимагати додаткових ресурсів.
- конфіденційність та етичні проблеми: зростає ризик втрати або неналежного використання конфіденційної інформації.
- постійне оновлення: необхідність підтримки й оновлення технологій вимагає додаткових зусиль та інвестицій для забезпечення відповідності сучасним стандартам.

Ці виклики вимагають ретельного планування та управління, щоб успішно інтегрувати цифрові технології в облікові та аудиторські процеси.

Проте, сучасне цифрове середовище значно впливає на методи бухгалтерського обліку, змінюючи не самі методи, а їхнє застосування і контекст.

Основні технології, що впливають на аудит:

1. Впровадження автоматизації. Автоматизація процесів обліку дозволяє зменшити кількість ручних операцій, що, в свою чергу, знижує ризик помилок. Системи автоматичного обліку можуть швидко обробляти великі обсяги даних, що робить їх більш ефективними в порівнянні з традиційними методами. Це дозволяє аудиторам зосередитися на більш складних завданнях, таких як аналіз та оцінка ризиків.

2. Використання аналітики даних. Сучасні технології аналітики даних дозволяють аудиторам отримувати глибші інсайти з фінансової інформації. Завдяки потужним алгоритмам і аналітичним інструментам, аудитори можуть виявляти аномалії та тенденції, які раніше могли залишитися непоміченими. Це підвищує якість аудиторських перевірок і допомагає виявити потенційні ризики на ранніх стадіях.

3. Блокчейн-технології. Блокчейн має потенціал революціонізувати облік і аудит завдяки своїй здатності забезпечити прозорість і незмінність даних. Використання блокчейну може зменшити потребу в традиційних аудиторських процедурах, оскільки всі транзакції будуть зафіксовані у відкритій і доступній формі. Це також спростить процес перевірки фінансової звітності.

4. Хмарні технології. Хмарні облікові системи забезпечують доступ до даних з будь-якої точки світу, що спрощує співпрацю між аудиторами та клієнтами. Хмара дозволяє зберігати великі обсяги інформації, а також забезпечує безпеку даних завдяки шифруванню та резервному копіюванню. Це робить процес аудиту більш гнучким і ефективним.

5. Штучний інтелект (ШІ). Штучний інтелект активно використовується для автоматизації рутинних завдань, таких як обробка документів і перевірка відповідності. ШІ може аналізувати великі обсяги даних за короткий час, що дозволяє аудиторам швидше отримувати результати. Крім того, ШІ може навчатися на основі попередніх аудиторських перевірок, що підвищує точність

прогнозів і рекомендацій.

6. Кібербезпека. З розвитком цифрових технологій зростає й ризик кібератак. Аудитори повинні бути готовими до нових викликів у сфері кібербезпеки, оскільки захист фінансової інформації стає критично важливим. Впровадження нових технологій вимагає від аудиторів знань про безпечне використання інформаційних систем і методів захисту даних.

Впровадження цифрових технологій значно змінює роль аудитора. Основні зміни включають [3]:

- автоматизація рутинних завдань дозволяє аудиторам зосередитися на складніших аспектах та аналізі даних;
- цифрові інструменти надають доступ до великих обсягів даних, що дозволяє проводити детальніший аналіз фінансової звітності;
- технології допомагають ефективніше виявляти ризики та зосереджуватися на ключових аспектах аудиту;
- аудитори повинні мати знання з кібербезпеки для забезпечення надійності та захисту даних;
- нові інструменти та методи сприяють ефективнішому виконанню обов'язків;
- аудиторам важливо дотримуватися етичних стандартів та забезпечувати конфіденційність даних;
- змінюється формат і зміст звітів завдяки цифровим інструментам, які надають точніші дані.

Ці зміни вимагають постійної адаптації аудиторів до нових технологій та бізнес-середовища.

Цифрова трансформація обліку та аудиту докорінно змінює підходи до ведення фінансових процесів. Впровадження технологій підвищує ефективність, точність та гнучкість аудиторських процедур. Попри деякі виклики, переваги роблять цифровізацію необхідною умовою успіху сучасного аудиту. Аудитори мають адаптуватися до нових технологій, щоб зберегти свою конкурентоспроможність і забезпечити високу якість аудиторських послуг.

Список використаних джерел:

1. Панасюк В., Бурденюк Т., Мужевич Н. Особливості цифрової трансформації обліку. *Галицький економічний вісник*, № 1 (68) 2021. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2021.01 (дата звернення 04.09.2024).
2. Онешко С.В., Дроздова О.Г., Іванова Н.А. (2023). Щодо зростання інформаційного потенціалу цифрового економічного простору: модернізація бухгалтерського обліку та аудиту в Україні. *Академічні візії*, 21. <https://doi.org/10.5281/zenodo.8143112> (дата звернення 04.09.2024).
3. Янковська К. Вплив цифрових технологій на проведення аудиту// *Аграрна економіка*. 2023. № 3/4. С. 68-75. URL: https://agrarianeconomy.lnup.edu.ua/images/docs/ae_2023_16_3-4/AE-16_3-4_8.pdf (дата звернення 04.09.2024).

